
ÜLKE İNCELEMESİ: SLOVENYA

COUNTRY PROFILING: SLOVENIA

Emre KALAY*

Geliş Tarihi: 10.12.2015
(Received)

Kabul Tarihi: 23.11.2016
(Accepted)

Öz: Türkiye ile Slovenya arasında büyük bir dostluk ve işbirliği bulunmadığı gibi doğrudan bir düşmanlık da söz konusu değildir. Ekonomik ilişkilerde de bir yoğunluk yoktur. Dolayısıyla Slovenya Türkiye’de büyük bir ilgi alanı oluşturmamaktadır ve Slovenya ile ilgili Türkçe çalışmalar da sınırlıdır. Bu çalışma da söz konusu boşluğu doldurmada az da olsa bir katkı amacındadır. İnceleme yapılırken ülkenin idari ve beşeri yapısı, ülkedeki siyasi partiler, ülkedeki azınlıklar ve azınlık hakları, ekonomik yapı, ekonomik göstergeler, ülkedeki yerli ve yabancı sermaye ile güvenlik politikalarına bakılacaktır. Böylece okuyucunun zihninde genel bir Slovenya ülke profili çizilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Slovenya, Ekonomi, Azınlıklar, Siyasi Hayat

Abstract: There is no great friendship or cooperation between Turkey and Slovenia as well as a direct animosity. Economic relations are not intense either. Therefore Slovenia does not make a field of interest for Turkey and studies in Turkish are limited. This study aims to more or less contribute to the mentioned gap. While examining, Slovenia’s administrative ve social structure, political parties of the country, minorities and minority rights, economic structure, economic indicators, national and foreign capital in the country and the security policies are going to be engaged closer so that a broad country profile could be created in the minds of readers.

Key Words: Slovenia, Economy, Minorities, Political Life

TAKDİM

25 Haziran 1991’de Yugoslavya’dan ayrılarak bağımsızlığını ilan eden Slovenya, kısa zamanda Avrupa bütünleşmesinin bir parçası olmuş ve Avrupa Birliği üyeliği öncesi ve sonrasında önemli siyasi ve ekonomik başarılarla imza atmıştır. Slovenya, 2004 Mart’ında Dünya Bankası’ndan borç alan ülke konumundan borç veren ülke konuma gelmiş, AB’ye üyeliğinden yalnızca 3 yıl sonra Euro’yu para birimi olarak benimsemiş, komşusu Hırvatistan ile sorunlarını büyük ölçüde çözmüş, Ulusal

---

* Doktora öğrencisi, Araştırma Görevlisi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, e-posta: ekalay@hotmail.com

Azınlıkların Korunması Çerçeve Sözleşmesi ve Bölgesel veya Azınlık Dilleri Avrupa Şartı gibi pek çok önemli uluslararası anlaşma ve belgeyi imzalayarak demokratikleşme yönünde büyük adımlar atmıştır.

Slovenya, 2 milyonun biraz üzerindeki küçük ve homojen nüfusu ve yaklaşık 20 bin kilometre karelik yüz ölçümü ile küçük bir Orta Avrupa ülkesidir.¹ Ülkenin sağlam altyapısı, eğitilmiş işgücü ve Balkanlar ile Avrupa arasında geçiş güzergâhı olması gibi temel nedenler ülkenin refah seviyesini yukarılara taşımaktadır. Ülkede siyasi istikrarsızlığın da fazla olmamasıyla Slovenya dünyanın en yaşanabilir ülkeleri listesinde üst sıralarda kendine yer bulabilmiştir. Slovenya insani gelişim endeksi göre ülke 184 ülke arasında 21. sırada yer almaktadır.²

Türkiye ile Slovenya ilişkileri sınırlı bir seyir izlemiştir. Türkiye ile Slovenya arasında büyük bir dostluk ve işbirliği bulunmadığı gibi doğrudan bir düşmanlık da söz konusu değildir. Ekonomik ilişkilerde de bir yoğunluk yoktur. 2013 yılında Türkiye ile Slovenya arasındaki toplam ticaret hacmi 970,55 milyon ABD Doları seviyesinde gerçekleşmiştir. Genel olarak bakıldığında Slovenya, Türkiye için büyük bir cazibe alanı görünümünde değildir. Dolayısıyla Slovenya ile ilgili çalışmalar da sınırlıdır. Çalışma hazırlanırken yaşanan en büyük sıkıntıyı da Slovenya ile ilgili Türkçe kaynakların azlığı oluşturmuştur. Yine de, bu çalışma ile, Slovenya'nın siyasi, idari, beşeri, ekonomik yapısına göz atılacak olup, ülke hakkında genel bir fikir vermeye çalışılacaktır.

1.İdari Ve Beşeri Yapı

Bu bölümde; öncelikle Slovenya'nın idari yapısı, parlamentosu, parlamento seçimleri ve siyasi partilere bakılacak; ardından ülkenin nüfus yapısı, ülkedeki azınlıklar ve azınlık hakları hakkında bilgi vermeye çalışılacaktır.

1.1.İdari Yapı:

Slovenya Cumhuriyeti bir parlamenter cumhuriyettir ve ülke kuvvetler ayrılığı ilkesine göre idare edilir. Devlet başkanı, halk tarafından genel oy ile 5 yıllığına seçilir. Devlet başkanı, Ulusal Meclis seçimlerinin ardından, çoğunluğu elde etmiş olan partinin ya da koalisyonun en çok oy alan partisinin başkanını hükümet başkanlığı/başbakanlık için aday olarak belirler ve belirlenen aday Ulusal Meclis tarafından seçilir. Başbakan da belirlediği Bakanlar Kurulunu Ulusal Meclis'e aday olarak gösterir ve Ulusal Meclis

¹ <http://www.mfa.gov.tr/turkiye-slovenya-siyasi-iliskileri.tr.mfa>

² <http://hdr.undp.org/en/countries/profiles/SVN>

böylece Bakanlar Kurulunu da seçer. Devlet başkanlığı görevini 22.12.2012'den beri Borut Pahor üstlenmiştir. Başbakanlık görevini ise Miro Cerar'ın Partisi başkanı Miro Cerar üstlenmiştir.

Slovenya Parlamentosu iki meclisli bir yapıdan oluşur. Bir yanda Ulusal Meclis, diğer yanda Ulusal Konsey.³ Ulusal Meclis 90 vekilden oluşur. Bunların içinde bir İtalyan, bir de Macar toplumu temsilcisi bulunur. Vekiller, doğrudan, genel, eşit ve gizli oyla 4 yıllığına seçilirler. Meclis orantısız temsil sistemine göre oluşturulur ve genel seçimlerde 4% 'lük seçim barajı uygulanır. Slovenya'da seçme ve seçilme yaşı 18'dir. Ulusal Meclis'in yasama, oylama ve denetleme görevleri bulunur. Anayasa değişiklikleri, kanun, ulusal program, çözüm önerileri çıkarır, kabul eder. Aynı zamanda iç tüzüklerini yapar, devlet bütçesini ve anlaşmaları onaylar ve referanduma karar verir. Ulusal Meclis'in denetleme görevine örnek olarak meclis soruşturmaları, hükümet ya da bakanlar hakkında güvensizlik oyu, devlet başkanı, başbakan ve bakanlara yönelik Anayasa Mahkemesi'ndeki anayasal işlemler gösterilebilir.

Ulusal Konsey 40 üyeden oluşur ve 5 yıllığına görev yapar. Konsey üyeleri dolaylı olarak bir seçmen kurulu tarafından seçilir. Slovenya Anayasası'nın 96. maddesine göre sosyal, ekonomik, mesleki ve yerel çıkarların temsil organıdır. Konsey 4 işçi, 4 işveren, 4 çiftçi, esnaf ve tüccar ile bağımsız meslek grupları, 6 ticari olmayan alan, 22 yerel çıkar grubu – anayasanın 96. maddesinde geçen terim "*local interest*"- temsilcisinden oluşur. Oldukça kısıtlı yasama yetkileri; Meclise yasa teklifleri sunmak, Meclisin yetki alanına giren tüm konularda görüş bildirmek, Meclisin, yayınlanmasından önce, bir kanun hakkında tekrar karar vermesini istemek, kamu yararı –maddede geçen terim anayasada geçen "*public importance*"- söz konusu olan durumlarda soruşturma talep etmektir.

Yasama ilgili bir diğer düzenleme Anayasanın 88. maddesinde yapılmıştır. Bu maddeye göre: "*Hükümet ya da herhangi bir vekil tarafından yasa teklif edilebilir. En az beş bin seçmen tarafından da yasa teklifi verilebilir.*"

Ülkede yapılan son iki genel seçimin sonuçları şu şekilde olmuştur:

---

³ Slovenya Parlamentosu hakkındaki bilgiler genel olarak <http://www.slovenia.si/slovenia/state/parliament-the-national-assembly/> adresinden alınmıştır.

2011 Seçimleri:⁴

Aday Listeleri	Toplam Oy	Toplam Oy Oranı	Adaylar	Seçilenler
Pozitif Slovenya	314273	28,5	85	28
Slovenya Demokratik Partisi	288719	26,2	88	26
Sosyal Demokratlar	115952	10,5	87	10
Gregor Virant'ın Yurttaş Listesi	92282	8,4	80	8
Slovenya Emeklilerin Demokratik Partisi	76853	7,0	87	6
Sloven Halk Partisi	75311	6,8	83	6
Yeni Slovenya – Hristiyan Halk Partisi	53758	4,9	84	4
İtalyan toplumu temsilcisi	1009	-	1	1
Macar toplumu temsilcisi	3324	-	2	1

2014 Seçimleri:⁵

Aday Listeleri	Toplam Oy	Toplam Oy Oranı	Adaylar	Seçilenler
Miro Cerar'ın Partisi	301.563	34,49	-	36
Slovenya Demokratik Partisi	181.052	20,71	-	21
Slovenya Emeklilerin Demokratik Partisi	88,968	10,18	-	10
Sosyal Demokratlar	52,249	5,98	-	6
Birleşik Sol	52,189	5,97	-	6
Yeni Slovenya – Hristiyan Demokratlar	48,846	5,59	-	5
Alenka Bratušek İttifakı	38,293	4,38	-	4
İtalyan toplumu temsilcisi				1
Macar toplumu temsilcisi				1

⁴ Tablo <http://www.stat.si/letopis/LetopisVsebina.aspx?poglavje=5&lang=en&leto=2013> adresinden alınmış ve Türkçeleştirilmiştir.

⁵ 2014 seçim sonuçları http://volitve.gov.si/dz2014/en/rezultati/rezultati_slo.html den alınmıştır.

Slovenya'da tek kademeli yerel yönetim sistemi mevcuttur. Merkezi Hükümetçe doğrudan vali tayini söz konusu olmayıp; tüm mahalli hizmetler ve mülki idare, yetkileri yerel konularla sınırlandırılmış belediye başkanları tarafından yürütülmektedir. Yerel yönetim yasasına göre en az 5.000 nüfuslu bir bölgede belediye ve en az 20.000 nüfuslu bir bölgede büyükşehir belediyesi kurulabilir. Slovenya'da 210 adet belediye bulunmaktadır. Belediyeler belediye başkanı, belediye meclisi ve denetleme komitesinden oluşur. Belediyeler, belediye varlıklarını idare eder, ekonomik kalkınma için olanaklar sağlar, bölgesel kalkınmayı planlar, hane inşası için koşullar yaratır, yerel kamu hizmetlerini yürütür, ilkokul ve anaokulları kurar, yol yapım ve onarım çalışmalarını yürütür.⁶

1.2.Siyasal Partiler:

2011 ve 2014 seçimleri sonuçlarına göre Slovenya Parlamentosu'nda temsil şansı yakalamış siyasi partilere kısaca bakmak gerekirse:

Miro Cerar'ın Partisi

Miro Cerar'ın Partisi merkez ya da merkez-sol parti olarak tanımlanmaktadır. 7 Mart 2015'te Parti'nin adı Modern Merkez Parti olarak değiştirilmiştir. Miro Cerar asıl olarak bir avukattır. Ljubljana Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde profesörü olarak çalışırken aynı zamanda Sloven Parlamentosuna da hukuk danışmanlığı yapmaktaydı. Daha önce hiçbir siyasi partiye üye olmamasına rağmen Mayıs 2014'te Alenka Bratušek'in istifası üzerine siyasete gireceğini açıklamış ve kurduğu parti ile partinin kurulmasından sonraki 6 hafta içinde yapılan seçimlerden birinci parti olarak çıkma başarısını göstermiştir. Miro Cerar'ın Partisi, Sosyal Demokratlar ve Slovenya Emeklilerin Demokratik Partisi ile koalisyon kurarak 12. Hükümeti oluşturmuş ve Miro Cerar 18 Eylül 2014'ten beri Slovenya Başbakanlığı'nı üstlenmiştir.

Slovenya Demokratik Partisi⁷ (*Slovenska demokratska stranka-SDS*)

SDS, kendisini eski *DEMOS* koalisyonun iki güçlü partisi olan Slovenya'nın Sosyal-Demokratik Birliği (kuruluşu Şubat 1989) ve Sloven Demokratik Birliğin (kuruluşu Ocak 1989) devamı olarak görmektedir. *DEMOS* koalisyonu 1990 seçimlerinde komünist rejimin yenilgiye

⁶ <http://www.slovenia.si/slovenia/state/local-self-government/>

⁷ SDS hakkındaki bilgiler genel olarak http://www.sds-online.org/index.php?en_identity-card adresinden özetlenmiştir.

uğratılmasından sonra Slovenya'nın demokratikleşmesine çalışmış ve Slovenya'nın bağımsızlığı ve uluslararası tanınmasında öncü rol almıştır. Her iki parti de kuruluşlarından itibaren demokrasi, piyasa ekonomisi, bireysel özgürlükler, temel hak ve özgürlükler ile azınlık haklarına saygı ve Slovenya'nın Avrupa ve Atlantik entegrasyonlara katılımını savunmuş ve her türlü totaliterliğe karşı olmuştur. SDS, Avrupa yanlısı klasik bir merkez sağ parti görünümündedir. Partinin genel başkanlığını Janez Janša yürütmektedir. Janez Janša bir yolsuzluk davasından 2013 yılında 2 yıl hapse mahkûm olmuş ve cezaevine gönderilmiş fakat 23 Nisan 2015'te Slovenya Anayasa Mahkemesi'nin hapis cezası kararını bozması üzerine serbest kalmıştır.

Pozitif Slovenya (*Pozitivna Slovenija*)

Pozitif Slovenya'nın siyasi yelpazedeki yeri merkez sol olarak tanımlanmaktadır. Parti, 22.10.2011 tarihinde, şu an, ülkenin başkenti Ljubljana'nın belediye başkanı Zoran Jankovič tarafından, Zoran Jankovič'in Listesi– Pozitif Slovenya adıyla kurulmuştur. Parti, kuruluşundan birkaç hafta sonra yapılan 4.11.2011 tarihli genel seçimlerde büyük başarı elde ederek toplamda 28,51%'lik oy oranı en çok oyu almış ve 90 sandalyelik Meclis'te 28 sandalye kazanmıştır. Ne var ki, partinin kurucusu ve genel başkanı Zoran Jankovič koalisyon çalışmalarından bir sonuç elde edememiş ve başbakanlığı Janez Janša'ya kaptırmıştır. Yeni hükümet Pozitif Slovenya'yı dışarıda bırakarak bir merkez sağ koalisyonu olarak kurulmuştur.

Zoran Jankovič perakende satış zinciri Mercator'un başkanı olarak üne kavuşmuştur. 2006'dan 2011'e kadar Ljubljana belediye başkanlığı görevini üstlenmiş; 2011 genel seçimlerinde milletvekili seçilmesi ardından görevini bırakmıştır fakat seçimlerde en çok oyu almasına rağmen başbakanlığı alamayınca bu görevini de bırakmış ve 2012'de tekrar Ljubljana belediye başkanlığına seçilmiştir. Zoran Jankovič, 2013 yılında, hakkındaki yolsuzluk iddiaları nedeniyle parti genel başkanlığından uzaklaştırılmış ve aynı soruşturma kapsamında başbakan Janez Janša hakkında da yolsuzluk yönünde rapor verilmesinin ardından Pozitif Slovenya öncülüğündeki girişimle hükümet düşürülmüştür. Hükümetin düşürülmesinin ardından yeni hükümeti kurma görevi Pozitif Slovenya genel başkanı Alenka Bratušek'e verilmiş ve böylece Alenka Bratušek ülkenin ilk kadın başbakanı olmuştur. Alenka Bratušek parti başkanlığını tekrar Zoran Jankovič'e kaybetmesinden sonra başbakanlık görevinden istifa etmiş ve ülkede erken seçimin önünü açmıştır.

Sloven Halk Partisi (*Slovenska ljudska stranka - SLS*)

SLS bir merkez sağ parti olarak tanımlanmaktadır. Bugünkü SLS kendisini tarihi SLS'nin selefi olarak görmektedir. SLS 2. Dünya Savaşı'ndan sonra Slovenya'da kurulan ilk siyasi parti olmuştur. SLS piyasa ekonomisi, özel mülkiyet, serbest teşebbüs ve kişisel özgürlükleri savunmaktadır. SLS kendisini halkın partisi olarak görmekte, çiftçinin, kırsal kesimin ve işçinin yanında olduğunu belirtmekte ve sosyal düzenin istikrarı ve gelenekler üzerinden modern muhafazakârlığı savunmaktadır.⁸ Partinin genel başkanlığını Franc Bogovič üstlenmiştir.

Yeni Slovenya – Hristiyan Halk Partisi (*Nova Slovenija - Krščanska ljudska stranka - NSi*)

Yeni Slovenya 04.08.2000 tarihinde, yeni seçim sistemi üzerinde yaşanan tartışmalar sonucu Sloven Halk Partisi (SLS)'den ayrılan bir grup ile Sloven Hristiyan Demokratları (SKD)'nin birleşmesi sonucu kurulmuştur. NSi de bir merkez sağ partidir. 10.02.2012 tarihinde kurulan 10. Hükümette koalisyon ortağı olarak yer almış ve iki bakanlık üstlenmiştir. Partinin genel başkanlığını Ljudmila Novak yürütmektedir.

Slovenya Emeklilerin Demokratik Partisi (*Demokratična stranka upokojecev Slovenije - DeSUS*)

Parti, 1990 yılında Emeklilerin İttifakı adıyla kurulmuştur. Bugünkü adını 1991 yılında almıştır. Adından da anlaşılacağı üzere asıl olarak emeklilerin hak ve çıkarlarını korumak amacıyla oluşturulmuş bir gruptur. Bunların yanında bir siyasi parti olarak siyasi, ekonomik, sosyal birçok amacı da vardır. Parti, iç siyasete ilişkin olarak çok merkezli kalkınma ve dış siyasete ilişkin olarak Slovenya'nın Avrupa Birliği'ne ve diğer uluslararası örgütlere katılımını desteklemiştir. Partinin genel başkanı Karl Erjavec'tir.

Gregor Virant'ın Yurttaş Listesi (*Državljska lista Gregorja Viranta*)

Gregor Virant, Alenka Bratušek'in kurduğu koalisyon hükümetinde Başbakan yardımcısı ve İçişleri Bakanı olarak görev yapmaktaydı. Daha önce de İçişleri genel sekreterliği, Kamu Yönetimi Bakanlığı ve Ulusal Meclis başkanlığı yapmış tecrübeli bir devlet memuru ve siyasetçidir.

21.10.2011'de kurulmuş ve birkaç hafta sonra girdiği 2011 seçimlerinde toplam oyların 8.4%'ünü ve Parlamento'da 8 sandalye elde ederek büyük bir başarı göstermiştir. Parti, 2012 Nisanı'na kadar Gregor

---

⁸ <http://www.sls.si/about/about-party/>

Virant'ın Yurttaş Listesi olarak anılmaktaydı fakat bu tarihten sonra sadece Yurttaş Listesi olarak anılmaktadır. Yurttaş Listesi liberal bir ekonomiyi savunmaktadır. Radikal özelleştirmeler, düşük vergiler ve daha az müdahaleci bir devlet yanlısıdır. Genel başkanlık görevini Gregor Virant devam ettirmektedir.

Sosyal Demokratlar (*Socialni Demokrati-SD*)

Partinin kökleri 1989'a, Slovenya Komünistleri Birliği'ne kadar gitmektedir. 1993'ten 2005'e kadar partinin adı Sosyal Demokratların Birleşik Listesi olarak kalmıştır. 2005'te partinin ismi Sosyal Demokratlar olarak değiştirilmiştir. Çalışma tarihi itibari ile halen Slovenya Cumhurbaşkanlığı görevini yürütmekte olan Borut Pahor 1997'den 2012'ye kadar partinin başkanlığını yapmıştır. Sosyal Demokratlar bir merkez-sol parti olarak tanımlanmaktadır. Sosyal Demokratlar herkesin onurlu bir yaşam sürmesi ve kendini geliştirmesi, herkes için güvenlik ve fırsat eşitliği, herkesin dilediği gibi bir yaşam sürmesi, girişimcilik ve rekabet, doğal kaynakların dikkatli kullanımı ve sürdürülebilir sağlıklı bir çevre için mücadele etmekte olduklarını belirtmektedir.⁹

1.3. Nüfus Yapısı, Azınlıklar ve Azınlık Hakları

Slovenya Cumhuriyeti, bağımsızlığını kazandıktan sonra eski Slovenya Sosyalist Cumhuriyeti vatandaşlarının yeni kurulmuş olan devletin vatandaşları olarak sayılacağını beyan etmiş ve böylece Slovenya Sosyalist Cumhuriyeti vatandaşları otomatikman yeni devletin vatandaşlığını kazanmışlardır. Bunlardan başka, 1991 yılında çıkarılan Vatandaşlık Yasası ile bağımsızlıktan önce kalıcı olarak Slovenya'da ikamet etmekte olan, Yugoslavya'yı oluşturan ülkelerin etnik topluluklarına, kanunun yayınlanmasından itibaren 6 ay içerisinde başvurmak koşulu ile vatandaşlık hakkı tanımıştır. Çeşitli sebeplerle belirtilen süre içerisinde başvuruda bulunmayan ve bulunamayan yaklaşık 18.000 kişi 1992 Şubatında "silinmiştir." Bundan sonra birkaç defa bu durumu düzeltmek için yasal düzenlemeler yapılmaya çalışılmışsa da çabalar başarılı olamamıştır. Son olarak konu 2004 yılında referanduma götürülmüş fakat referandumda büyük çoğunluk "hayır" oyu kullanmıştır. Bu konuda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi 2010 yılında "Kuruc ve diğerleri vs. Slovenya" davasında "silinmişler" lehine karar almıştır fakat davada henüz nihai karar verilmemiştir.

⁹ <http://www.socialnidemokrati.si/english/>

Slovenya Cumhuriyeti İstatistik Ofisi verilerine göre 2014'ün ilk çeyreği itibari ile Slovenya nüfusu 2.061.085'tir. Nüfusun 83.1%'i Sloven, 2% Sırp, 1.8%'i Hırvat, 1.1%'i Boşnak, 12%'si diğer ve sınıflandırılmamış gruplardır. Ülkede 57.8% oranında Katolik, 2.4% oranında Müslüman, 2.3% oranında Ortodoks, 0.9% oranında diğer Hristiyanlar, 3.5% oranında bağımsızlar, 23% oranında diğer ve sınıflandırılmayanlar ve 10.1% oranında hiçbirine dahil olmayanlar bulunmaktadır.¹⁰ Ülkedeki etnik azınlıkların çoğunluğu, Yugoslavya'nın bir parçası olan Slovenya'ya 2. Dünya Savaşı'ndan sonra sanayi bölgelerinde çalışmak için iç göç yoluyla gelmişlerdir.

1 Mayıs 2004'te Avrupa Birliği'ne katılan Slovenya, azınlıklar ve dillerinin isimlerini anayasasında belirten tek ülkedir.¹¹ Sloven Anayasası'nda resmi olarak tanınmış üç azınlık vardır: İtalyan, Macar ve Roman toplulukları. 2002 nüfus sayımına göre Macar toplumu nüfusun 0.32%'sini, İtalyan toplumu 0.11%'ini, Roman toplumu ise 0.17%'sine tekabül etmektedir.¹²

Slovenya'daki azınlıklara haklar sağlayan pek çok yasa mevcuttur fakat bunların en önemlisi tabii ki Sloven Anayasası'dır. Anayasa'da, genel olarak azınlıklara ve özelden İtalyan ve Macar toplumlarına yönelik birçok madde vardır. Önemli birkaç maddeyi almak gerekirse¹³:

14. madde Kanun Önünde Eşitlik: *“Slovenya’da herkesin, milli kökeni, ırkı, cinsiyeti, dili, dini, siyasi veya başka bir inancı, fiziki durumu, doğum, eğitim, sosyal statü, sakatlık veya başkaca bir kişisel durumundan bağımsız olarak eşit insan hakları, temel özgürlükleri garanti altına alınmıştır. Herkes kanun önünde eşittir.”*

Ulusal Bağın İfadesi başlıklı 61. Madde: *“Herkes serbestçe ulusu veya ulusal topluluğu ile tanınma, kendi kültürünü ifade etme ve geliştirme, kendi dilini kullanma ve yazma yetkisine sahiptir.”*

¹⁰ CIA World Factbook, <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/si.html>

¹¹ Bilgehan Atsız Gökdağ, ‘Balkan Ülkelerinin Anayasalarında Dil Kullanımı İle İlgili Düzenlemeler’,

Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 7/4, Fall 2012, p. 69-97, s.81.

¹² Antonija Petricusic, ‘Slovenian Legislative System For Minority Protection’, Noves SL. Revista de Sociolingüística Autumn 2004

¹³ Sloven Anayasası <http://www.us-rs.si/en/about-the-court/legal-basis/constitution/> adresinden alınmış ve çalışmanın sahibi tarafından Türkçeleştirilmiştir.

Kişinin Lisanını ve Yazısını Kullanma Hakkı başlıklı 62. Madde:
“Herkesin, haklarını ve ödevlerini kullanırken ve devlet ya da kamu görevi yürüten organlar önündeki işlemlerde kanunla sağlanmış bir şekilde lisanını ve yazısını kullanma hakkı vardır.”

İtalyan ve Macar azınlıklara yönelik olarak 5. maddede “... Devlet otokton İtalyan ve Macar ulusal toplumlarının haklarını korur ve garanti eder ...” denilmektedir.

11. Maddede ülkenin resmi dilinin Slovence olduğu belirtildikten sonra İtalyan ve Macar toplumlarının ikamet ettiği bölgelerde İtalyanca ve Macarca'nın da resmi dil olacağı belirtilmiştir.

Anayasanın 64. maddesi doğrudan, otokton İtalyan ve Macar azınlıklar ile ilgilidir. ‘Slovenya’daki Otokton İtalyan ve Macar Ulusal Toplumlarının Özel Hakları’ başlıklı madde şöyledir: “Otokton İtalyan ve Macar ulusal toplulukları ve bunların üyelerinin, özgürce kendi ulusal sembollerini kullanma hakkının yanı sıra ulusal kimliklerini muhafaza edebilmeleri için örgüt kurma ve ekonomik, kültürel, bilimsel ve araştırma faaliyetleri ile birlikte kamu medyası ve yayıncılığı alanlarında faaliyette bulunma hakkı garanti edilmiştir. Kanunlara uygun olarak, bu iki ulusal topluluk ve bunların üyeleri kendi dillerinde eğitim hakkı ile birlikte bu yönde eğitim kurumları kurma ve geliştirme hakkına sahiptir. İki dilli okulların zorunlu olduğu coğrafi bölgeler kanunla belirlenir. Bu ulusal topluluklar ve bunların üyelerinin kökenleri olan milletlerle ve bunların ülkeleriyle münasebetlerini geliştirme hakkı garanti altına alınmıştır. Devlet bu hakların kullanılması için maddi ve moral desteği sağlar. Haklarını kullanmaları için bu toplulukların üyeleri yaşadıkları coğrafi bölgelerde kendi kendini yönetim kurumları oluştururlar. Kendi kendini yöneten ulusal toplulukların önerisi üzerine devlet bu toplulukları ulusal mevzuat uyarınca bazı fonksiyonları yerine getirmek için yetkilendirebilir ve bu fonksiyonların icrası için kaynak sağlar. Bu iki ulusal topluluk yerinden yönetim temsil organlarında ve Ulusal Meclis’te doğrudan temsil edilir. İtalyan ve Macar ulusal toplulukların konumu ve yaşadıkları coğrafi bölgelerde haklarının kullanılması biçimi, bu hakların kullanılmasında kendi kendini yöneten yerel toplulukların sorumlulukları ve bu coğrafi bölgelerin dışında bu ulusal toplulukların üyelerinin kullandıkları hakların hepsi kanunla düzenlenir. Her iki ulusal topluluğun ve bunların üyelerinin hakları bu toplulukların üyelerinin sayısına bakılmaksızın garanti altına alınır. Münhasıran ulusal toplulukların anayasadan kaynaklanan hakların kullanılması ve bu toplulukların konumuyla ilgili kanunlar, yönetmelikler ve diğer genel hukuki

hükümler, bu ulusal toplulukların temsilcilerinin rızası olmadan kabul edilemez.”

Slovenya'daki Roman Toplumunun Statüsü ve Özel Hakları başlıklı 65. maddede “*Slovenya’da yaşayan Roman toplumunun statüsü ve özel haklarının kanunla düzenleneceği*” belirtilmiştir. Sloven hükümeti bu doğrultuda 2007 yılında Roman azınlığın yasal statüsünü düzenlemek üzere Roman Topluluğu Yasası’nı çıkarmıştır.

Slovenya, Ulusal Azınlıkların Korunması Çerçeve Sözleşmesini ve Bölgesel veya Azınlık Dilleri Avrupa Şartı’nı imzalamış ve onaylamıştır. Sloven Anayasası’nın uluslararası hukuka üstünlük tanıdığı da hatırlandığında bu iki belgenin de ülkedeki azınlıklar ve hakları açısından çok önemli iki dayanak olduğu görülebilir.

Anayasa’da bahsi geçen 3 etnik gruptan biri olmasına rağmen, Romanlar en çok ayrımcılığa maruz kalan etnik grup olarak toplumla bütünleşme, barınma, iş bulma ve sağlık konularında güçlüklerle karşı karşıya kalmaktadır. Sloven hükümetleri bu durumun üstesinden gelmek amacıyla doğrudan bu gruba yönelik birçok yasa çıkarmıştır ancak bu yasal düzenlemeler mevcut durumun daha iyiye gitmesini sağlayamamıştır. Bir diğer azınlık grubu olan Boşnak Müslümanlar başkentte bir cami inşa etmek istemişler fakat kendilerine çıkarılan zorluklar nedeniyle bunda başarılı olamamışlardır. Ljubljana’da cami inşası ancak 2013 yılı sonlarına doğru başlayabilmiştir. Slovenya’daki Sırp diasporası da 2008’den beri kendilerine azınlık statüsü tanınmasını ve böylece İtalyan ve Macar azınlık toplumları gibi kendi dillerinde eğitim ve siyasi örgütlenme hakkı istemektedir.¹⁴

Slovenya’da sadece iki azınlık grubunun korunması sorunu CERD komitesi (BM Irk Ayrımcılığın Yok Edilmesi Komitesi) tarafından gündeme getirilmiştir. CERD Ulusal Meclis’te diğer azınlık gruplarının temsil edileceği bir ofis kurulmasını önermişse de bu öneri uygulamaya geçirilmemiştir.

2.Ekonomi:

Takdim bölümünde de belirtildiği gibi, Sloven ekonomisini belirleyen temel faktörler ülkenin sağlam altyapısı, iyi eğitilmiş işgücü ve ticaret için

---

¹⁴ Alenka Kuhelj, ‘Rise of xenophobic nationalism in Europe: A case of Slovenia’ *Communist and Post-Communist Studies* 44 (2011) 271–282, doi:10.1016/j.postcomstud.2011.10.003, s. 275.

geçiş rotası olmasıdır. Liberal bir ekonomi olmasına rağmen devletin ekonomideki payı da halen büyüktür.

Ülkenin ekonomik performansı genel olarak iyi olmakla birlikte, son yıllarda Avrupa’da görülen ekonomik krizlerden çokça etkilenmiştir. Kriz dolayısıyla ülke ekonomisinin büyük bölümünü oluşturan ihracat için pazarlar daralmıştır. Buna, gerçekleştirilmesi uzayan özelleştirmeler ve çoğunlukla devlet mülkiyetindeki bankaların yaşadığı borç krizleri de eklenince ekonomik durgunluk kaçınılmaz olmuştur. Sloven hükümetinin yasal düzenlemeleri ve uluslararası yardımlar ile birlikte önümüzdeki yıllarda Sloven ekonomisinin daha iyiye gideceği öngörülmektedir. Nitekim tarihinde ilk defa 2014 yılında Slovenya dış ticaret dengesi pozitif değerlere geçmiştir ve bu şekilde devam etme eğilimindedir.

2.1. Ekonomik Göstergeler:

Slovenya’nın milyon Euro cinsinden son yedi yıllık Gayri Safi Yurtiçi Hasılasına (GSYİH) baktığımızda¹⁵:

2008: 37951- 2009: 36166- 2010: 36252 - 2011: 36896

2012: 35988- 2013: 35908 - 2014: 37303

GSYİH rakamları Sloven ekonomisinin 2007-2008’den itibaren baş gösteren ekonomik krizden ne kadar etkilendiğini göstermektedir. 2008’den 2013 yılına kadar Sloven ekonomisi yıllık olarak önemli bir artış kaydedememiş hatta kimi yıllar ciddi şekilde küçülmüştür. 2011 yılındaki kısa toparlanmadan sonra ekonomi tekrar düşüş trendine girmiştir. 2014 yılı ile birlikte ise ekonomide kayda değer bir toparlama söz konusudur. 2008-2014 yılları için GSYİH’nin gerçek büyüme oranları sırasıyla 3,3%, -7,8%, 1,2%, 0,6%, -2,7%, -1,1% ve 3,0%’dir. GSYİH’deki eğilim işsizlik rakamlarına da yansımıştır. Yine bahsi geçen yıllar için yıllık işsizlik oranları sırasıyla; 4,4%- 5,9%- 7,3%- 8,2%- 8,9%- 10,1%- 9,7%’dir. Görüldüğü üzere işsizlik oranları 2008’den 2014’e kadar sürekli artmış fakat 2014 yılındaki ekonomik iyileşme ile birlikte bir miktar düşmüştür. Ülkenin 2008’den 2014’e kadar tüketici fiyat endeksindeki yıllık büyüme oranları da sırasıyla; 5,7%, 0,9%- 1,8%- 1,8%- 2,6%- 1,8%- 0,2% olarak ölçülmüştür.

2.2. Dış Ticaret:

Ülke bağımsızlığından beri dış ticaret açığı vermektedir. Aşağıda 2005 yılından itibaren Slovenya’nın dış ticaret istatistikleri verilmiştir (sayılar 1.000 Euro cinsindedir):¹⁶

¹⁵ Slovenya Cumhuriyeti İstatistik Ofisi verileri: <http://www.stat.si/statweb/en/home> internet adresinde oluşturulan tablolardan elde edilmiştir.

	İhracat	İthalat	İhracat - İthalat	İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (%)
2005	14397054	15804786	140773	91
2006	17004052	18354870	1350819	93
2007	19629054	21521340	1892286	91
2008	20042070	23038016	2995945	87
2009	16269340	17275937	1006597	94
2010	18639344	20100589	1461245	93
2011	20999296	22555089	1555794	93
2012	21060685	22077660	1016975	95
2013	22935649	22114150	565446	97
2014	22935649	22580164	355486	102
2015 (İlk 7 Ay)	14046204	13536398	509806	104

Dış ticaret açığı ile yaşamakta olan AB üyesi Slovenya'nın, dış ticarete ağırlığı olan ortakları da doğal olarak AB üyesi ülkelerdir. Slovenya'nın başlıca dış ticaret ortakları ve ürünlerine bakmak gerekirse¹⁷:

İhracat Piyasaları: 1-Almanya: 4.456 2-İtalya:2.380 3-Avusturya:1.731

4-Hırvatistan:1.356 5-Fransa: 1.159 milyon Euro'dur.

İthalat Piyasaları: 1-İtalya:4.108 2-Almanya: 4.056 3-Avusturya:2.585

4-Macaristan:1.000 5-Fransa:947 milyon Euro'dur.

İhraç malları (toplam içinde yüzdeler payı ile birlikte):

1-Karayolu taşıtları 11.5% 2-Elektrikli aletler, aparatlar& tertibatlar 10.1%

3-Tıbbi malzemeler 9.9% 4-Genel endüstriyel makineler 5.6%

5-Metal mamulleri 4.6%

İthalat malları (toplam içinde yüzdeler payı ile birlikte):

1- Petrol ve petrol ürünleri 12.5% 2- Karayolu taşıtları 8.8% 3- Elektrikli

aletler, aparatlar& tertibatlar 6.1% 4- Demir & çelik 4.3% 5- Genel

endüstriyel makineler 4.0%

¹⁶ Slovenya Cumhuriyeti İstatistik Ofisi verileri: <http://www.stat.si/statweb/en/home> internet adresinde oluşturulan tablolardan elde edilmiştir.

¹⁷ Aşağıdaki bilgiler <http://www.sloveniapartner.eu/business-environment/trade/trading-partners-and-products/> adresinde bulunan tablolardan alınarak Türkçeleştirilmiştir.

2.3. Yerli ve Yabancı Sermaye:

Slovenya'nın son 5 yıllık doğrudan yabancı yatırım rakamlarına baktığımızda şöyle bir tablo ile karşılaşırız (rakamlar milyon dolar cinsindedir):

2008'den 2012'ye kadar diğer ülkelerin Slovenya'daki doğrudan yabancı yatırım (DYY) stoğu¹⁸: 2008: 15.762 – 2009: 15.307 – 2010: 14.598 – 2011: 15.158 – 2012: 15.469

Tahmin edileceği üzere bu rakamlar içerisinde en büyük pay AB üyesi ülkelere aittir. 2012'deki 15.469 milyon dolarlık DYY stoğunun 13.466 milyon doları AB üyesi ülkelerindir. Bu rakamın yarısından fazlası tek başına Avusturya'ya aittir (7.395 milyon dolar).

Slovenya'nın diğer ülkelerdeki DYY stoğu ise (yine milyon dolar olarak): 2008: 8.841 – 2009: 8.972 – 2010: 8.179 – 2011: 7.822 – 2012: 7.388

Tipki Slovenya'daki DYY stoğunda olduğu gibi, Slovenya'nın diğer ülkelerdeki DYY stoğunda da AB üyesi ülkelerin payı en büyüktür. Özelde ülkelere bakarsak, en büyük pay sahipleri olarak 2012 yılında 1.991 milyon dolar ile Hırvatistan ve 1.824 milyon dolar ile Sırbistan göze çarpmaktadır.

Rakamlar, Slovenya'daki DYY stoklarının 2010'dan sonra arttığını fakat Slovenya'nın diğer ülkelerdeki DYY stoğunun 2009'dan beri düşmekte olduğunu göstermektedir. Yukarıdaki GSYİH rakamları ile birlikte düşünüldüğünde GSYİH'daki düşüşün Slovenya'nın dış yatırımlarını etkilediğini görmek mümkündür.

Slovenya'da devletin ekonomideki payı büyüktür. Slovenya Cumhuriyeti en az 80 şirketin hisselerine doğrudan ya da dolaylı olarak sahiptir. Hükümetin doğrudan sahip olduğu 76 şirketin 10'u iflas halindedir ve bu sahipliği merkezileştirmek üzere 2010 yılında Sermaye Varlıkları Yönetim Ajansı -*Capital Assets Management Agency*- (AUKN) kurulmuştur. Hükümet 2013 yılında ülkenin en büyük ikinci bankası NKBM ve en büyük telekom operatörü Telekom Slovenije ve daha başka küçük mal varlığını kapsayan 15 şirketin özelleştirilmesini içeren bir listeyi kabul etmiştir.¹⁹

¹⁸ UNCTAD-Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı verileri.

¹⁹ Slovenia: State-Owned and State-Controlled Enterprises, ECFIN Country Focus, Volume 10, Issue 3, June 2013, erişim:http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/country_focus/2013/pdf/cf_vol10_issue3_en.pdf

2012 yılında ülkenin en büyük şirketi enerji alanında faaliyet gösteren Petrol olmuştur. Şirket 2012'de 3.8 milyar Euro'luk satış rakamı yakalamıştır. Ülkenin en büyük 5. şirketi, ilaç sektörü devi Krka da 2012'de 154 milyon Euro'luk net kar elde etmiştir. Perakende satış zinciri Mercator ise 77.6 milyon zarar etmiş ve Bulgaristan ve Arnavutluk gibi pazarlardaki faaliyetlerini askıya almıştır.

Slovenya'daki en büyük 300 şirketin yaklaşık 3'te 1'i yabancı mülkiyetidir. Listenin 6. sırasındaki Revoz Fransız Renault'ya aittir. Yukarıda bahsi geçen Mercator da Hırvat perakende zinciri Konzum tarafından satın alınmıştır. Listenin 15. sırasındaki BSH Hişni Aparati de Bosch Siemens'in en önemli küçük ev aletleri üretim tesisidir. Listede Shell, Goodyear, IBM ve Siemens gibi dev uluslararası şirketler de kendine yer bulmuştur.²⁰

Slovenya'daki en büyük ikinci cep telefonu operatörü, kendi piyasasının yaklaşık %30'una sahip Si.mobil, Telekom Austria'ya aittir ve şirket ülkedeki en büyük yabancı yatırımcılardan biridir. Si.mobil'in 400'ün üzerinde çalışanı vardır. Dövme çelik silindirler üreten Akers Ravne de İsveçli Akers Group'a aittir ve 2012'de 17.6 milyon Euro gelir elde etmiştir. Ülkedeki en iyi ve en büyük şirketlerden biri olan ve ilaç sektöründe faaliyet gösteren Lek de 2002 yılında Novartis tarafından satın alınmış ve İsveçli Sandoz Group'un bir üyesi olmuştur. Grup, Lek'e, 10 yılda yaklaşık 1.3 milyar Euro yatırım yapmıştır. Lek 2012'de 697 milyon Euro gelir etmiştir ve şirketin Slovenya'da 2.600 çalışanı bulunmaktadır.²¹

4.Hırvatistan ile Sınır Sorunları

Slovenya ile Hırvatistan'ın bugün halen çözüme kavuşturulamayan kara ve deniz sınır sorununun temelinde Yugoslavya zamanında federasyonun deniz sınırlarının çizilmemiş olması ve kara sınırının da bağlı bulunan cumhuriyetlere göre değil yerel belediyelere göre belirlenmiş olması vardır. Yugoslavya kayıtlarındaki çelişkiler Slovenya ve Hırvatistan arasında iki tarafın da kendi egemenliğinde olduğunu iddia ettiği dört köy ile ilgili kara sınırı sorununa ve Yugoslavya'nın deniz sınırları ile İtalya ile imzalamış olduğu Osimo Antlaşması da federasyonun dağılmasından sonra ortaya çıkan ve Adriyatik Denizi'ne kıyısı olan bağımsız devletlerin bu konuda da sorun yaşamalarına neden olmuştur.

²⁰ <http://www.investslovenia.org/info/news-media/e-newsletter/e-newsletter-october-2013/top-300-slovenian-companies/>

²¹ <http://www.investslovenia.org/info/news-media/e-newsletter/e-newsletter-december-2013/best-fdis-of-2013-and-the-winners-are/>

Slovenya, Hırvatistan ve İtalyan karasularından geçmeden uluslararası sulara çıkabilmek istemekte ve bu sebeple Piran Koyu üzerinde hak idda etmektedir. Ne var ki Hırvatistan'ın da bu koy üzerindeki iddaları iki ülke arasında deniz sınırının belirlenmesini imkansız kılmaktadır. 1993'te Hırvatistan, Dragonja Nehri'nin kıyısında, Skrilje Koyu'ndaki sınır geçiş noktasını genişletmesi ile karasularını da kendi lehine değiştirmiştir. Bunun üzerine 1994'te Slovenya'nın Skrilje Koyu da dâhil olmak üzere, Piran Körfezi'ndeki koylar hakkında bir yasa yapması sorunu daha içinden çıkılmaz hale getirmiştir.

Konunun çözümüne yönelik olarak atılan en ciddi adım 2001 tarihli Racan-Drnovsek Antlaşması ile Hırvatistan deniz sınırını doğuya kaydırarak Piran Koyu'nun 80%'ini Slovenya'ya bırakmayı ve böylece Slovenya uluslararası sulara çıkabilmesini ve karşılığında Slovenya da kara sınırı probleminde konu olan dört köyü Hırvatistan'a bırakmayı kabul etmiştir. Ayrıca ortak bir polis karakolu kurulması ve balıkçılar açısından çıkabilecek hadiselerin önlenmesi için bir kanun hazırlanması da öngörülmüştü. Anlaşma Hırvatistan'da çok yoğun tepkilere maruz kalmış ve parlamento tarafından onaylanmadığı için hiçbir zaman yürürlüğe girememiştir. 2003'de Hırvatistan'ın Adriyatik Denizi'nde "Münhasır Ekonomik Bölge" ilan etmesi sorunu daha derinleştirmiştir.

2004 yılında AB üyesi olan Slovenya, bu tarihten sonra kara ve deniz sınırları sorunlarının çözümünde Hırvatistan'ı zorlamak üzere AB üyeliği kartını oynamaya başlamıştır. Hırvatistan da 2003 yılında üyelik başvurusu yapmış ve 2005'te müzakerelere başlanmıştır. Slovenya bu süreçte, sınır sorunları çözülmediği sürece Hırvatistan'ın AB'ye katılımını bloke edeceğini açıklamış ve fasılların açılması ve kapanması süreçlerinin uzamasını sağlamıştır.

Her iki ülkenin de sorunu çözmek için gayretleri sonucu 11.09.2009'da Ljubljana'da imzalanan anlaşma ile AB ile Hırvatistan arasındaki katılım müzakerelerinin devam etmesi ve sınır sorununun çözümü konusunda AB'nin devreye girmesi kararlaştırılmıştır. Ardından 02.10.2009'da Slovenya, Hırvatistan'ın katılım müzakerelerindeki çekincelerini kaldırmış ve 04.11.2009'da iki ülke arasında "hakemlik anlaşması" imzalanmıştır. Çalışmanın tarihi itibari ile sınır sorununu kesin olarak bitirecek bir anlaşma halen imzalanmış değildir.

5.Güvenlik

Slovenya, kısıtlı askeri gücü ve kaynaklarının farkında olduğundan, güvenlik ve savunma politikalarını AB ve NATO üyeliği temeline

dayandırmaktadır. Bu açıdan Slovenya Ortak Güvenlik ve Savunma Politikası (OGSP)'yi desteklemekte fakat güvenlik ve savunma harcamalarını daha fazla arttırmamak için konunun NATO yükümlülükleri çerçevesinde değerlendirilmesini istemektedir. Slovenya böylece hem OGSP hem NATO için ayrı harcamalar yapmak yerine OGSP'nin NATO yetki ve kabiliyetleri ile bağdaştırılarak maliyetlerin katlanmasını önlemek amacındadır.

Slovenya, ulusal güvenliğine yönelecek muhtemel tehditlerin politik, ekonomik ve ekolojik olarak istikrarsız alanlardan, terörist organizasyonlardan ve uluslararası organize suç örgütlerinden, kitlesel göçlerden ve kitle imha silahlarının yayılmasından geleceğini öngörmektedir. Yani Slovenya'nın güvenlik kaygılarını oluşturan nedenler asıl olarak uluslararası ve ulus-aşırı niteliktedir. Slovenya bu tehditlerin uluslararası işbirliği ve ortak güvenlik ve savunma sistemleri ile bertaraf edilebileceği düşünmekte ve politikalarını bu doğrultuda şekillendirmektedir. Bu doğrultuda belirlenen stratejiler: Uluslararası toplumda ve küreselleşen dünyada aktif bir alarak ulusal bütünlük ve refahı korumak; ulusal kimliğin korunması ve muhafazası; Slovenya'nın çıkarlarını demokratik karar verme süreçleri ile takip etmek; NATO ittifakına aktif katılım; OGSP'de işbirliği; İnsan haklarının korunması, uluslararası hukuka saygı, uluslararası ekonomik ve sosyal gelişmeyi sağlama, doğal kaynakların korunması, toplumdaki sınıf ayrılıklarının azaltılmasına katkı sağlamak üzere AGİT ve BM'de işbirliği; Kriz önleme ve çözme, doğal ve diğer felaketler durumunda karşılıklı işbirliği, uluslararası insani görevlere katılmaktır.²²

Slovenya'nın ulusal çıkarları ile savunma ve güvenlik politikalarının merkezinde Doğu ve Güney Doğu Avrupa ile Balkanlar bölgesi vardır. Bunların yanında Akdeniz Bölgesi, Kafkaslar, Kuzey Afrika ve genelde tüm dünya savunma ve güvenlik politikalarının ilgi alanını oluşturmaktadır fakat komşusu olduğu Balkanlar'ın istikrarı Slovenya için hayati önemdedir. Yukarıda söylendiği gibi Slovenya savunma ve güvenlik politikalarını oluştururken askeri harcamalardan mümkün olduğunca kaçınmak istemektedir. Bu sebeple bölgede demokrasi, insan hakları ve sosyo-ekonomik yapının gelişmesi ile bölge ülkelerinin Avrupa ve Atlantik ile daha sıkı ilişkiler içine girmesi bölgesel istikrarı artıracak ve Slovenya'nın tehdit algılamaları düşürerek güvenlik kaygılarını büyük ölçüde giderecektir.

---

²² Republic of Slovenia Ministry of Defence Strategic Defence Review Comprehensive Summary Ljubljana May 2004

Bu yüzden Türkiye, Arnavutluk, Bosna-Hersek, Bulgaristan, Hırvatistan, Karadağ, Makedonya, Moldova, Romanya, Sırbistan, Yunanistan ve Slovenya'nın üyesi olduğu Güneydoğu Avrupa İşbirliği Süreci (GDAÜ) Slovenya açısından önemlidir.

SONUÇ YERİNE

Slovenya'nın performansı son yıllardaki ekonomik durgunluk ortamından çıkacağını ve ekonomik refahın tekrar tesis edileceğini göstermektedir. Siyasi istikrarın sağlanması da ülkedeki tansiyonu düşürecek ve ülke, kalkınma ve ilerleme yolunda yine büyük adımlar atabilecektir. AB ve NATO üyelikleri sayesinde de bir güvenlik duygusu yaşayan Slovenya, öncelikle bölgesel çapta bir öncülük ve rol model görevi üstlenebilecektir. Bu olumlu tabloya uymayan iki şey ise Hırvatistan ile halen çözüme kavuşturulamamış sınır sorunları ve pek çok uluslararası raporda dile getirilen ülkedeki azınlıkların *de facto* durumudur. Sayıca çok az olmalarına rağmen çok önemli hakları bulunan İtalyan ve Macar azınlığa karşın, bu iki azınlık toplumunun haklarına bir türlü kavuşamayan diğer azınlık gruplarının talepleri gelecekte Slovenya'nın en büyük problemlerinden olacak gibi görünmektedir. Pek çok yasa ile korunmalarına karşın Roman azınlığının mevcut ekonomik ve sosyal entegrasyondaki başarısızlığı da Slovenya'nın çizmiş olduğu refah devleti anlayışına uygun durmamaktadır. Komşusu ile sorunlarını bitirmiş ve azınlıkların sesine kulak vermiş bir Slovenya gelecekte çok daha iyi bir konumda olabilecektir.

KAYNAKÇA

CABADA, Ladislav, "Typology of Slovene minorities and differences in their status and rights", 06.05.2014, EBSCOhost veritabanından.

GÖKDAĞ, Bilgehan Atsız, "Balkan Ülkelerinin Anayasalarında Dil Kullanımı İle İlgili Düzenlemeler", Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 7/4, Fall 2012, p. 69-97.

HRIBERNIK, Miha, "Regional or Global? The National Security Strategy and Public Opinion in Slovenia", 06.05.2014, EBSCOhost veritabanından.

KUHELJ, Alenka, "Rise of xenophobic nationalism in Europe: A case of Slovenia" Communist and Post-Communist Studies 44 (2011) 271–282. DOI:10.1016/j.postcomstud.2011.10.003.

PETRICUSIC, Antonija, “Slovenian Legislative System for Minority Protection”, Noves SL. Revista de Sociolingüística Autumn 2004, 06.05.2014, EBSCOhost veritabanından.

PISKAR, Rihard, “Slovenia and national security”, The Journal of Slavic Military Studies, 16:3, 112-125, DOI:10.1080/13518040308430570

Border Issue Between Slovenia and Croatia (May 2010)
http://www.ukom.gov.si/fileadmin/ukom.gov.si/pageuploads/dokumenti/bckgrounds/Border_Issue_between_Slovenia_and_Croatia.pdf (son erişim 19.05.2014)

HAUGHTON Tim ve KRAŠOVEC, Alenka “Election Briefing No 69 Europe and The Parliamentary Elections In Slovenia December 2011” European Parties Elections and Referendums Network:

<https://www.sussex.ac.uk/webteam/gateway/file.php?name=epern-election-briefing-no-69.pdf&site=266> (son erişim 17.05.2014)

Slovenya Cumhuriyeti Ülke Raporu, Konya Ticaret Odası Etüd-Araştırma Servisi Temmuz 2010: www.kto.org.tr/d/file/slovenya--ulke-raporu.doc

Republic of Slovenia Ministry of Defence Strategic Defence Review Comprehensive Summary Ljubljana May 2004

Resolution on the National Security Strategy of The Republic of Slovenia Ljubljana 2010:
http://www.mo.gov.si/fileadmin/mo.gov.si/pageuploads/pdf/ministrstvo/RS_NV2010_slo_en.pdf (son erişim 19.05.2014)

Strategy of the Participation of the Republic of Slovenia in International Operations and Mission, Ljubljana 2010:
http://www.mo.gov.si/fileadmin/mo.gov.si/pageuploads/pdf/ministrstvo/strategy_participation_RS_IOM.pdf (son erişim 19.05.2014)

Republic of Slovenia Ministry of Defence, Defence Sector Strategic Review 2009 (DSSR) Summary of key of DSSR 2009 conclusions, Ljubljana, October 2009:
http://www.mo.gov.si/fileadmin/mo.gov.si/pageuploads/pdf/ministrstvo/SPO_R_eng_izvlecek.pdf (son erişim 19.05.2014)

TC Dışişleri Bakanlığı: www.mfa.gov.tr

Slovenya Cumhuriyeti Hükümeti: <http://www.vlada.si/en/>

Slovenya Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı: <http://www.mzz.gov.si/en/>

Slovenya Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı: <http://www.mo.gov.si/en/>

Slovenya Cumhuriyeti İstatistik Ofisi: <http://www.stat.si/eng/>

CIA World Factbook: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>

Dünya Bankası Veri Bankası:
<http://data.worldbank.org/country/slovenia>

OECD Slovenya ülke profili: http://www.oecd-ilibrary.org/economics/country-statistical-profile-slovenia_20752288-table-svn

Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı:
<http://unctad.org/en/Pages/Home.aspx>

<http://www.slovenia.si/slovenia/>

<http://www.up-rs.si/up-rs/uprs-eng.nsf>

<http://www.investslovenia.org/>

<http://www.sloveniapartner.eu/>

SDS Identity Card:http://www.sds-online.org/index.php?en_identity-card

About SLS:<http://www.sls.si/about/>

New Slovenia:<http://www.nsi.si/about-english12.html>

<http://www.socialnidemokrati.si/english/>

http://volitve.gov.si/dz2014/en/rezultati/rezultati_slo.html

‘Hırvatistan ve Slovenya Arasındaki Sınır Anlaşmazlığı’:

<http://www.usakgundem.com/haber/29125/-hirvatistan-ve-slovenya-arasindaki-sinir-anlasmazligi.html> (son erişim 19.05.2014)

‘Sınırsız Sınır Anlaşmazlığı’:

<http://www.diplomatikgozlem.com/TR/belge/1-5643/sinirsiz-sinir-anlasmazligi.html> (son erişim 19.05.2014)

ARAP ülkelerinin ardından bir AB ülkesinde de halk parlamento kapılarına dayandı: <http://www.taraf.com.tr/haber-yazdir-112567.html> (son erişim 19.05.2014)

Slovenya Başbakanı Bratusek Görevi Bıraktı:

<http://tr.euronews.com/2014/05/05/slovenya-basbakani-bratusek-gorevi-birakti/>

Başbaka istifa etti - Slovenya Başbakanı Alenka Bratusek istifasını sundu: <http://www.dw.de/ba%C5%9Fbakan-istifa-etti/a-17612675>

Ruling Positive Slovenia Deciding Between Political Crisis and Stability:

<http://www.sloveniatimes.com/ruling-positive-slovenia-deciding-between-political-crisis-and-stability>

Prime Minister Bratusek resigns in Slovenia, seeking early elections:
<http://www.dw.de/prime-minister-bratusek-resigns-in-slovenia-seeking-early-elections/a-17611125>

http://volitve.gov.si/dz2014/en/rezultati/rezultati_slo.html